

Confiança i recel

«Aquesta propaganda pagada del 'mejor unidos' és allò d'embolicar-se en la bandera del coronavirus per llençar el missatge recentralitzador»

M'escoltava Alessandro Baricco en conversa pel CCCB amb el també escriptor Jorge Carrión, cadascú a casa seva. Ells i tots. Jo també. Tothom. La xerrada que havia de ser presencial, i que ara podeu recuperar a la xarxa, està relacionada amb l'exposició "El joc permanent, oci digital i societat hiperconnectada" que de fet venia a tancar. Entre les moltes idees que surten d'aquesta conversa, animada per les que Baricco ha escrit al seu darrer assaig "The Game", hi ha la de l'assaig general que estem vivint amb el coronavirus. Un assaig general de l'estat d'emergència continua, constant, davant l'agonia del planeta. Aquesta greu malaltia que apaga les altres emergències com la dels refugiats. Afirmar Baricco que les democràcies gairebé només funcionen en situacions com la d'aquesta crisi, només funcionen en emergència. L'assagista torinès parla en general, si entrem en el detall de la democràcia espanyola, si més no pel que hem vist aquesta setmana, possiblement conclouríem que ni així. Que no funcionen ni en una situació com la que patim. Aquest nou pacte entre les elits dirigents i la ciutadania, on el govern assumeix la sobirania, via estat d'alarma, requereix unes dosis de confiança que lamentablement se'ls escola entre els dits, per allò del tard i malament.

No serà pels auguris que corrien. Fins i tot l'exercici per tenir una mirada més positiva sobre l'evolució del món, la del Factfulness de Hans Rosling (La Campana 2018), ja apuntava el risc de la pandèmia global com un dels cinc riscos globals que ens haurien de preocupar (els altres són el col·lapse financer, la 3a Guerra Mundial, el canvi climàtic, i la pobresa extrema).

No serà perquè la Xina i encara més Itàlia no suposaven un advertiment seriós del que s'acostava. També és cert que en un primer moment es va voler allunyar l'espantall de l'alarmisme, i que veus com la de l'Oriol Mitjà es presentaven com a massa excitades, fins i tot quan a Madrid els casos de contagiats es disparaven de manera accelerada. Ara això ha girat com un mitjà, vés què us he de dir que no sapigüeu. Ara el monotema és aquest que ens crema a les mans, que ens deixa el sistema a punt del col·lapse i que s'emporta vides sense més.

Però tot i la confiança deguda a les directrius que es van marcant, sí que hi ha inèrcies a l'hora de plantar cara a la malaltia que no s'ajusten a la definició del model democràtic atorgat. Rebutjar el confinament de Catalunya, o el de Madrid, com si no n'hi hagués hagut a la Llombardia, al Tírol, o a Wuhan mateix, clama al cel. Dir que el virus no sap què són les fronteres per tancar massa tard les de l'Estat, mentre arreu d'Europa cada membre fa el mateix no s'aguanta. Enviar l'exèrcit a fumigar l'aeroport, el port i l'estació de Sants, en comptes de tancar aquestes infraestructures es veu com una relliscada més. I aquest vocabulari militar, més que no pas sanitari, aquesta propaganda pagada del "mejor unidos" és allò d'embolicar-se en la bandera del coronavirus per llençar el missatge recentralitzador.

Fa escudella tot plegat. Però quina confiança voleu que hi hagi amb les elits, quan el cap d'estat, el monarca aprofiti aquesta crisi per fer un comunicat una nit de diumenge per dir que renunciarà a la part de l'herència que vingui donada per les comissions de l'AVE de la Meca, aconseguides pel seu pare? Tant és que el deixi sense sou, si a més aquesta mesura higiènica sembla que ni es pot dur a la pràctica.

Potser sí que els estats en sortiran enfortits, d'aquesta crisi que encara s'enfilirà molt més. Ja veurem què passa arreu. I és possible que els tics autoritaris per preservar la vida i la salut són els que s'han de tenir i no pensar en esquemes, procediments, drets, llibertats i reconeixements. Potser sí que en això agafaran la Xina, que ha tingut menys morts que Itàlia, com a model. El que també seguirà augmentant és la desconfiança amb l'actual manera de fer, ancorada com tantes

vegades en el segle XIX, potser més pensant en la mal anomenada febre espanyola que no pas en aquesta pandèmia de l'era del The Game, que ens manté abocats als balcons i a les finestres de la xarxa, buscant la resposta.